

като берии. Лошото било това, че нѣкои дубровчани отказвали да плащатъ тѣзи такси, та ги застрашавали още по-голѣми злини и произволи отъ страна на турцитѣ. Дубровчанитѣ и безъ това се оплаквали, че откакъ дошелъ новиятъ паша въ София, тѣхното положение станало много мизерно, — тѣ страдали ежедневно отъ най-различни беди. Специално въ връзка съ търговията съ вино, тѣ били принудени да платятъ 10,000 аспри повече отъ това, което тѣ обикновено били длѣжни да плащатъ. Като една причина за това дубровчанитѣ посочили на обстоятелството, че въ София имало мнозина, които се занимавали съ закупуването вина и се представяли за дубровчани, отъ което за колонията не само, че нѣмало никаква полза, но напротивъ, е имало голѣми вреди. Преди това дубровчанитѣ трѣбвало да платятъ въ добавѣкъ много пари на муселима на пашата. За да се избѣгнатъ за въ бждеще подобни произволи отъ страна на турцитѣ, колониститѣ поискали отъ републиката нареждане: „никой да не продава вино на турцитѣ, който е подъ патронажа на Св. Влахъ“. „Защото, — добавятъ тѣ, като се махне тази търговия съ вина, ние ще можемъ да си отдѣхнемъ малко и ще си живѣемъ честно всѣки съ своя занаятъ“¹⁾.

Дали следъ тѣзи оплаквания на дубровчанитѣ вносътъ на далматински вина е престаналъ, не може да се каже положително. Въ всѣки случай, — както това се потвърждава отъ други извори, — въ българскитѣ земи сж се внасяли винаги чуждестранни вина, които намирали особено у турскитѣ власти и чужденци добъръ пазаръ. Българскитѣ вина, поради примитивния начинъ на приготвяне и извънредно небрежно и лошо съхраняване, се бързо разваляли. При това тѣ не били и много добри по качество, понеже се приготвявали отъ смесъ на разни сортове грозде, — нѣкое узрѣло, нѣкое не.

По-значителна търговия се е вършила съ *зехтинъ*. Цѣлото далматинско крайбрѣжие презъ срѣднитѣ вѣкове е изнасяло маслиненъ зехтинъ въ всички държавици въ Балканския полуостровъ. Дубровнишкитѣ търговци намирали добъръ пазаръ въ по-голѣмитѣ градове на България. Въ архивитѣ на Дубровникъ сж запазени сведения за вносъ на зехтинъ. Дубровчанитѣ сж поднасяли зехтинъ въ даръ на царския дворъ. Презъ 1390 г. дубровнишкиятъ патриций Николо ди Гоце е изпратилъ на царъ Срацимира въ Видинъ 4 товара първокачественъ зехтинъ³⁾. Сжщиятъ дубровчанинъ е споменатъ още десетки пѣти въ официалнитѣ книжа на републиката да поднася такива дарове въ Босна⁴⁾.

¹⁾ „... che nissuna possa vendere li vini alli Turchi, il quale proffessa essere sotto bandiera di San Biagio perche levandosi questa mercantia delli vini questa piazza delli nostri respirava al quanto, li quali sopradetti possono vivere honoratamente con le loro arti... Писмо на софийски търговци отъ 12 декемврий 1632 г. fasc. 51 № 1905.

²⁾ Вж. пѣтописитѣ на М. Безолтъ, Веннеръ и П. Тафернеръ въ Шишмановъ, Д-ръ Ив. ор. с. стр. 441, 442, 454, 455, 468.

³⁾ „Ser Nicolae de Goce in dicto minori consilio facta fuit gracia quod de primo deo advente in Ragusio possit trahere de Ragusio salmas IIII olej pro mittendo illas imperatori Bidini.“ Lib. Reform. a. 1390—92.

⁴⁾ Consigl. Rogatorum отъ 6. IV и 12. V. 1396 и Lett. e com. a. 1403—1410.